

Souboj lídrů. Jak čelit suchu?

MF DNES se zeptala lídrů nejsilnějších stran, jak chtějí v parlamentu řešit problémy kraje

David Půlpán
redaktor MF DNES

PARDUBICE Byl to poslední zima celkem bohatá na sníh, v lesích v Pardubickém kraji začaly chřadnout stromy. A to i odolné druhy, jakými jsou například duby, které mají dlouhé silné kořeny, jimiž mohou čerpat vodu z velké hloubky. Jenže už i tam voda došla. Pokud jde o vláhu, jsou na tom východní Čechy z dlouhodobého pohledu špatně. „Stav hladin podzemních vod i vydatnost pramenů je

pod normou v celé republice, avšak východní Čechy se bohužel zcela vymykají,“ řekl před časem Radek Čekal, vedoucí oddělení hydrologických předpovědí Českého hydrometeorologického ústavu v Praze.

Politici věří, že stát by mohl a měl pomoci. Někteří však připomínají, že podstatné je, aby se změnilo chování lidí. „Je to hodně o odpovědnosti nás samotných, jak budeme nakládat se zdroji vody, v tom nepomůže žádná dotace ani regulace,“ uvedl například lídr Svobodných Josef Káles a podobně to vidí i lídr ČSSD Jan Chvojka.

Sucho Obrázky rozpraskané půdy nejsou vidět tak často, hlavní problém se ukrývá v podzemí, odkud mizí zásoby vody. Ilustrační foto: MAFRA

Souboj lídrů: Pardubický kraj ohrožuje sucho. Měl by stát tento problém řešit? A jak?

Simeon Karamazov
ODS

Sucho a úbytek zásob podzemní vody není jen problémem Pardubického kraje. Řešení není jednoduché a vyžaduje rozsáhlé investice, které přesahují svými rozměry i dopady jednotlivé kraje. Je proto nezbytné, aby se problému chopil stát.

Jan Chvojka
ČSSD

Sucho neohrožuje jenom náš kraj. Je to celorepublikový problém, naše území je totiž mnohem zranitelnější než okolní státy, prakticky veškerá voda od nás odtéká pryč. Musíme ji tedy především umět zadržovat. Pokud to neuděláme, budou dopady ztráty vody na naše hospodářství devastující. Nejde jen o ztrátu úrody, zhoršení kvality orné půdy, nedostatku vody pro průmysl a zemědělství, ale hrozí nám především nedostatek pitné vody pro domácnosti. To, co potřebujeme, je udržitelné hospodaření s půdou, účelné využívání odpadních a srážkových vod a posílení celkového zadržování vody v krajině. Prostředky musí směřovat na obnovu menších krajinných prvků, v nichž se voda přirozeně akumuluje, jako například lesy, tůně či mok-

řady. Finančně podporujeme obce, které budou obnovovat vodní nádrže či rybníky, slibné mohou být projekty na vsakování dešťové vody v rámci sídlišť do propustných přírodních rybníků nebo jezírek. V zemědělství musíme zásadně omezit používání chemie a umělých hnojiv a změnit systém dotací tak, abychom podpořili střídání pěstovaných plodin na poli a pestrost druhů plodin na menších pásích polí. Musíme si uvědomit, že problém sucha je problémem nás všech, hodně záleží na celkovém přístupu lidí k hospodaření s vodou.

Michaela Matoušková
Starostová a nezávislá

Úbytek podzemních vod je problémem nejen Pardubického kraje, ale i všech ostatních, je tedy nutné, aby stát učinil několik kroků k nápravě stavu, a to v rámci legislativního procesu. Abychom udrželi vodu v krajině, je třeba změnit způsob dosavadního hospodaření. Je nutné dodržovat osevní plány a střídání plodin, které do oslabené půdy navrátí živiny. Stát by v tomto případě mohl stanovit takový dotační prostor, který by zemědělcům nutil k pěstování pestřejší skladby plodin. Zároveň ale musíme zabezpečit poptávku ze strany odběratelů a zpracovatelů nově pěstovaných plodin. Docílíme toho podporou drobných zpracovatelů a výrobců regionálních potravin, kteří bu-

dou naše výpěstky zpracovávat. Z hlediska hospodaření je také nutné lány polí rozčlenit na menší celky, vytvořit hrázky, záchytné příkopy, zasakovací pásy, větrolamy, ochranné zatravnění a zalesnění. To vše nám pomůže udržet vodu v krajině. Chceme-li přispět k nápravě, pak musíme podporovat ty ozdravné iniciativy, které samy na venkově vznikají, a uvědomit si, že jsme odpovědní budoucím generacím, které budou naši krajinu po nás dále obývat, hospodařit na ní a udržovat ji.

Josef Káles
Svobodní

Stát neporučí větru ani dešti. Je to hodně o odpovědnosti nás samotných, jak budeme nakládat se zdroji vody, v tom nepomůže žádná dotace ani regulace. Svobodní se ale chtějí zasadit o dokončení komplexních pozemkových úprav čili chceme opravit krajinu po komunistickém hospodaření. To vrátí do krajiny meze, zabráni erozi půdy, aniž by to bylo na úkor vlastníků. S tím

souvisí i zadržování vody v krajině.

Mikuláš Ferjenčík
Česká pirátská strana

Problém sucha rozhodně řešit musíme. Za klíčový aspekt považuji

přístup k půdě. Měli bychom přijmout řadu opatření proti erozi půdy nejen kvůli boji se suchem, ale abychom úrodná pole zachovali i svým dětem. Za zásadní opatření považuji zrušení dotací na biopalmu, která poškozují životní prostředí a stojí nás každoročně miliardy. Dále by pomohlo změnit dotační

mechanismy tak, aby větší podíl peněz dostávali drobní a šetrní zemědělci namísto koncernů, které k zemědělství přistupují jako k průmyslové výrobě.

Martin Kolovratník
hnutí ANO

Samozřejmě že stát tuto problematiku řešit musí. Dostatek vody považujeme za strategickou bezpečnostní otázku, jednu z největších priorit. Hnutí ANO za resort životního prostředí odpovídá už 4 roky a situaci průběžně řeší. Jsou to například výrazné finanční podpory na nové vodovody, čistírny nebo domácí úsporné zdroje (např. program Dešťovka). Máme v plánu pokračovat, rozjedeme nové projekty na vlastní malé obecní zdroje vody, domácí čistírny odpadních vod. Zároveň chceme ANO cíleně zjednodušit povolovací proces obnovy nebo vybudování tisíců menších vodních nádrží v krajině. Naším cílem je také spojit resorty zemědělství a životního prostředí. Zemědělství v krajině

má totiž na dostatek vody zásadní vliv.

Marek Výborný
KDU-ČSL

Stát problém sucha a nedostatku vody intenzivně řeší. V červenci letošního roku vláda schválila „Koncept ochrany před následky sucha pro území České republiky“, kterou připravil ministr zemědělství Marián Jurečka. V ní lze nalézt řadu navrhaných opatření. Například zvýšení zdrojů podzemních vod posílením infiltrace. Další možností je samozřejmě také budování vodních nádrží či ploch. K ovlivnění podzemních zdrojů by také došlo případným převedením odběrů podzemních na povrchové. Obecně ale platí nutnost nadále prohlubovat opatření k šetření vodou. Zemědělské podniky například dnes zřizují nádrže k zachycování dešťové vody, kterou zpětně používají na zavlažování. Tato opatření je nutné i nadále podporovat.

Studnaři znovu vyrazili na pomoc Haiti

JABLONNÉ NAD ORLICÍ Spolek Fidcon se sídlem v Jablonném nad Orlicí vyslal o víkendu do Karibiku čtyřčlenný tým projektu Praga-Haiti.

Mezi hlavní úkoly mise patří zejména kontrola a servis třiceti v minulosti zbudovaných studní, z nichž některé mohly utrpět prudkými větry a dešti, které ostrov v posledních týdnech zasáhly. Další cíle mise jsou spojeny například s přípravnými pracemi na výstavbě základny v Baie de Henne, projektem ozelenění prostoru kolem studní či údržbou techniky. Mise potrvá do 19. listopadu.

„Šestitýdenní misi na Haiti vypravujeme v závěru tamní hurikánové sezony. Chceme zkontrolovat naše studny. Z minulosti víme, že hurikány mohou studnu zneprístupnit nebo jinak poškodit a pitnou vodu kontaminovat,“ řekl Ivo Roškanin, manažer projektu Praga-Haiti, který se na Haiti chystá již počtvrté jako technik a supervizor odvedené práce. Prudké deště zažil v oblasti již několikrát. Situaci na dálku také aktivně sleduje.

„V tomto roce dostala v Karibiku jméno dvacítky silných bouří. Při jejich pojmenování se postupuje

Pomoc v cizině Pracovníci projektu Praga-Haiti při opravě studny v areálu školy v Baie de Henne. Foto: archiv Praga-Haiti

podle abecedy. První hurikán v sezóně byla bouře Arlene a zatím poslední Whitney. V médiích se ale objevily především Harvey, Irma a Jose, které měly nejvíce devastující účinky a přišly v rychlém sledu za sebou. Vzhledem k tomu, že po hurikánové sezóně existuje vysoké riziko šíření různých epidemií, má přístup k ne-

závadné vodě také preventivní význam. Lidé si mohou umýt ruce, použít vodu k přípravě jídla a především ji mohou pít. „Pro nás jsou tyto věci samozřejmostí, na Haiti to tak není. Některé naše studny jsou jediným zdrojem vody pro celou vesnici nebo školu,“ připomíná Roškanin.

Kromě kontroly studní má však

současná mise i další úkoly. Patří k nim zejména další etapa přípravných prací pro výstavbu trvalé základny, která bude v Karibiku sloužit nejen pro uchování a servis techniky projektu Praga-Haiti, ale také jako výuková dílna pro obyvatele vesnice Baie de Henne. Stavba poskytne i plnohodnotné zázemí pracovníkům Praga-Haiti.

„Výstavbu na Haiti združuje byrokracie. Bude tedy zapotřebí získat zejména potřebná povolení. Potom provedeme test kvality místních stavebních materiálů. Haitští dělníci totiž málokdy dodržují technologické postupy a stavba pak může být například během hurikánu či záplavy životu nebezpečná. Vyrobíme proto vlastní betonové tvárnice a podrobíme je zátěžové zkoušce. Znovu se také sejdeme s místní komunitou,“ upřesnil architekt Petr Vacek, který má výstavbu základny na Haiti na starosti.

Šestitýdenní mise se na Haiti uskuteční tentokrát v následujícím složení - manažer projektu Praga-Haiti, technik a supervizor odvedené práce Ivo Roškanin, architekt Petr Vacek, logistik Franck Boya a automechanik Pavel Langr. Jedná se již o druhou letošní misi. (jah)

Třebová: Protest proti demolici nemocnice

MORAVSKÁ TŘEBOVÁ Někteří obyvatelé Moravské Třebové spustili petici proti demolici bývalé dětské nemocnice ve městě. Před víkendem její elektronickou verzi podepsalo 108 lidí, ta „papírová“ v současnosti koluje po městě.

Město hledalo pro dnes opuštěnou a chátrající budovu několik let využití, ovšem podle tvrzení vedení radnice nebyl žádný z projektů na vzkříšení budovy reálný. Poté, co několikrát v opuštěné budově vandalové založili požár, zastupitelé loni odsouhlasili její demolici.

Starosta Moravské Třebové Miloš Izák říká, že žádnou petici zatím neviděl. „Ani bych se to neodvažoval tak nazývat. Petice nepetice, v současnosti je prostě v právní moci rozhodnutí o demolici a už se o tom nemíním vůbec v médiích bavit. Je to bezpředmětné,“ řekl starosta. Dodal, že v současnosti se chystají další přípravné činnosti, aby demolice začala co nejdříve.

Odpůrci boření dětské nemocnice pozastavili loni na podzim už započaté demoliční práce podnětem na ministerstvo kultury, aby státní úředníci zapsali budovu na seznam

památek. Ministerstvo kultury však nedávno rozhodlo, že budova není tak vzácná, aby ji na seznam zapsalo. Odpůrci demolice se proti jeho rozhodnutí odvolali.

Organizátoři v petici vyzývají Moravskotřebovány, aby nenechali budovu padnout k zemi. „Zasadme se o zastavení schválené demolice této kulturní památky, jedné z dominant Moravské Třebové. Jsou způsobeny i možnosti, jak ji opravit. Chybí jen vůle vedení města. Řekněme svůj názor, že ji tu prostě chceme. Nechceme zde místo ní lukrativní pozemky pro občanům neznámé účely,“ vybízejí obyvatelé města. Členka petičního výboru Hana Schreiberová tvrdí, že ještě je několik týdnů na to, aby se o demolici rozvířila diskuse s obyvateli města.

„Počítáme, že petice bude ještě tak dva týdny mezi lidmi. Pak ji chceme předat městu, to má lhůtu 30 dnů se k ní vyjádřit. Ministerstvo zasedne k rozkladu rozhodnutí v listopadu. A my doufáme, že město bude soudně a nezačne budovu bourat, dokud všechna řízení a dovolání nedoběhnou do konce,“ říká Schreiberová. (jah)